

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогоденний розвиток української освіти не відповідає світовим тенденціям, потребам національної економіки, а також сучасним запитам з боку особистості та суспільства. Саме тому розпочато системну трансформацію сфери, головна мета якої – нова висока якість освіти на всіх рівнях: від початкової школи – до закладів вищої освіти. Масштабне реформування освіти в Україні стало можливим завдяки прийняттю рамкового Закону України «Про освіту».

Одним із пріоритетних напрямків розвитку національної освіти став особистісно орієнтований навчальний процес, у центрі якого перебуває особистість студента, її самобутність, самоцінність навчання (person-centered teaching). Деякі положення щодо реалізації такого підходу встановлені, зокрема, статтею 62 п. 1 абз. 15 вимог Закону України «Про вищу освіту». Стаття закріплює право осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, на вибір навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та робочого навчального плану в обсязі, що становить не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня вищої освіти.

У межах моніторингу з'ясовано, що у деяких ЗВО вибірковість є радше формальністю, адже подекуди можна обрати лише одну дисципліну з двох запропонованих, які, до того ж, можуть бути загальними. Серед причин такої ситуації називають: брак коштів; нерозуміння орієнтованого на студента підходу; брак конкуренції між викладачами; недостатня обізнаність працівників університетів та студентів; інерція; позмінна організація освітнього процесу; перенавантаження студентів [2].

Отже, актуальним постає питання пошуку шляхів реалізації прав осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.

На рис. 1 наведена архітектура механізму забезпечення права студентів щодо вибору дисциплін, роботу якого можна розділити на такі етапи:

1. Співробітники структурного підрозділу «Навчальна частина» збирають пропозиції від навчальних підрозділів щодо дисциплін за вибором і формують за допомогою сервісу «Google Forms» єдину для всіх спеціальностей форму – голосування. Відповідні анотації дисциплін розміщуються в файлі сервісу «Google Docs», що дає можливість створити на формі голосування відповідне пряме посилання для ознайомлення з ними (рис. 1, блоки 1–3).

2. Посилання на форму розсилається студентам за допомогою електронної пошти. Зазначимо, що в сучасних реаліях найбільш оперативним способом масового розповсюдження інформації, і між студентами також, є мобільні месенджери (Вайбер, Телеграм, Ватсап). Але неможливість гарантувати наявності у підписниках повного переліку адресатів вимагає застосування такого варіанту розсилки повідомлень тільки як додаткового (рис. 1, блок 4).

3. Відкриваючи форму, студенти знайомляться з анотаціями і виставляють пріоритети запропонованим дисциплінам (рис. 1, блок 5).

4. Студентські відповіді збираються в електронній таблиці сервісу «Google Table» (рис. 1, блок 6).

5. Отримані дані імпортуються засобами підключення до зовнішніх джерел електронної таблиці Microsoft Excel, де за допомогою зведених таблиць формується статистична інформація про найбільш популярні між студентами дисципліни. Дисципліни, для яких неможливо сформувати комплектні групи, видаляються. Після цього студенти розподіляються між дисциплінами за обраними пріоритетами.

Рисунок 1 – Архітектура механізму забезпечення права студентів щодо вибору дисциплін

Таким чином, розроблений за допомогою керованої взаємодії онлайн сервісів GoogleForm, Google Sheets, Google Docs і електронного табличного процесора Microsoft Excel механізм дозволяє вирішити більшість з перелічених вище проблем: брак коштів (використання запропонованих сервісів безкоштовне), брак конкуренції між викладачами (студенти обирають між дисциплінами університету), недостатня обізнаність працівників університету і студентів та інерція (рішення щодо застосування особистісно орієнтованого навчання буде залежати від адміністрації верхнього рівня управління).

Список використаних джерел:

1. Реформа освіти та наук. *Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України*. 2019. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>.
2. Вибір без вибору: моніторинг вибірових курсів у державних вишах. *Аналітичний центр CEDOS*. 2015. URL: <https://cedos.org.ua/uk/articles/vybir-bez-vyboru-monitorynh-vybirkovykh-kursiv-u-derzhavnykh-vyshakh>

